

1. בבא קמא ט: "ת"ר חומר בשור" עד "חומר בבור"

ת"ר: חומר בשור מבבור, חומר בבור מבשור; חומר בשור מבבור, שהשור משלם את הכופר, וחייב בשלשים של עבד, נגמר דינו אסור בהנאה, ודרכו לילך ולהזיק, מה שאין כן בבור

2. בבא קמא מא. "ת"ר ממשמע שנאמר" עד "וממאי דלא יאכל"

ת"ר: ממשמע שנאמר אסקל יסקל השור, איני יודע שנבילה היא ונבילה אסורה באכילה? מה ת"ל לא יאכל את בשרו? מגיד לך הכתוב, שאם שחטו לאחר שנגמר דינו - אסור באכילה. אין לי אלא באכילה, בהנאה מנין? ת"ל: בובעל השור נקי. מאי משמע? שמעון בן זומא אומר: כאדם שאומר לחבירו יצא איש פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה של כלום

3. קידושין נז. "גופא כל צפור" עד נז: "דבי ר' ישמעאל"

גופא: כל צפור טהורה תאכלו - לרבות את המשולחת, וזה אשר לא תאכלו מהם - לרבות את השחוטה. ואיפוך אנא! אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי: לא מצינו בעלי חיים שאסורים. מתקיף לה רב שמואל בר רב יצחק: ולא? הרי מוקצה ונעבד, דבעלי חיים נינהו, ואסירי! כי אסירי לגבוה, להדיוט מישראל שרי. מתקיף לה רבי ירמיה: הרי רובע ונרבע בעדים, דבעלי חיים נינהו, ואסירי! אלא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: לא מצינו רוב בעלי חיים שאסורים

4. ערכין ז: "תניא כוותיה דר' נחמן בר יצחק באשה" עד סוף הפרק"

תניא כוותיה דרב נחמן בר יצחק: האשה שמתה - נהנין בשערה, בהמה שנהרגה - אסורה בהנאה; ומה הפרש בין זה לזה? זו מיתתה אוסרתה, וזו גמר דינה אוסרתה

5. תוס' סנהדרין עט: ד"ה בשור "ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל" עד והא דאומר בשלהי" "ויש ראיה דלא נאסר מחיים" עד "ומיהו מה שאומר ר"ת"

ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופי' דכולה ההיא שמעתא דממשמע שנאמר סקול יסקל איני יודע שהיא נבילה ונבילה אסורה באכילה מוכחת כן וסוגיא דפ"ב דקדושין (דף נז.) כל צפור טהורה לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו לרבות את השחוטה ופריך ואיפוך אנא ומשני לא מצינו בעלי חיים אסורין פירוש שלא יהו מותרין כששוחטן בר מאלו שעומדין והוקצו למצות ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח לישחט ולאסורה באכילה כדין שאר עופות טמאין דכתיבי בקרא ופריך (והאי) רובע ונרבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשוחטן ולהקריבן לגבוה ומשני הני מיילי לגבוה אבל להדיוט שרי והרי רובע ונרבע בעדים דמחיים אסירי דמחיים חל עליהן האיסור לישחט ואם שחטן אסורין אף אני אביא משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ואם כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגיזה ועבודה ואין כאן עינוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה

ויש ראיה דלא נאסר מחיים מהא דתניא במרובה (ב"ק דף עא. ושם) ובפרק אלו נערות (כתובות דף לג:) גנב שור הנסקל וטבחו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא ליתיה במכירה וקאמר ריש לקיש התם במרובה כל שישנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אבל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרכוב עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אם היו בית דין מתעצלין בסקילתו

6. בבא קמא מד: "תנו רבנן שור שהמית" עד מה. "ר' יעקב אומר" ורש"י ד"ה אינו מוקדש"

תנו רבנן: שור שהמית, עד שלא נגמר דינו, מכרו מכור, הקדישו - מוקדש, שחטו - בשרו מותר, החזירו שומר לבית בעליו - מוחזר; משנגמר דינו, מכרו - אינו מכור, הקדישו - אינו מוקדש, שחטו - בשרו אסור, החזירו שומר לבית בעליו - אינו מוחזר

7. תוס' סנהדרין עט: ד"ה בשור "והא דאומר שלהי" עד "ויש ראייה דלא נאסר מחיים"

והא דאומר שלהי פרק ד' וה' (ב"ק דף מה. ושם) דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועוד דאין לו מכר (ואין) לו בעלים והלוקח אין יכול לזכות בו יותר משאר אדם אבל כי לא נגמר דינו מכרו לשחיטה אי נמי לרדיא דמצי לערוקי לאגמא וכי שחיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור באכילה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערכין (דף ז:): משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהנין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו שחטה דעבדה כעין בשר וזו מיתתה אוסרתה ואין עליה שום איסור מחיים

8. סוכה לה. "של ערלה פסול" עד "וחד אמר לפי שאין בה דין ממון"

[של+] ערלה פסול. מאי טעמא? פליגי בה רבי חייא בר אבין ורבי אסי. חד אמר: לפי שאין בה היתר אכילה,

9. ריטב"א סוכה לה. ד"ה ושל ערלה מתחלת דבריו עד "וחד אמר לפי שאין בה דין ממון" ותו דודאי כל מידי" עד "תדע דמעשר שני"

ושל ערלה פסול מאי טעמא רבי חייא בר אבין ורבי אסי חד אמר לפי שאין בה היתר אכילה. פירש הראב"ד דברים כפשוטן שהוא אסור באכילה ולא קרינא ביה לכם

ותו דודאי כל מידי דהוי דידיה וברשותיה דלית ביה זכות לאחרים לכם קרינא ביה

10. קצות ת"ו ס"ק ב מתחלת דבריו עד "וכן נראה מדברי הרמב"ם"

ואחי הרב המופלג מוהר"ר יהודה כהן ש"ן הקשה בהא דאמרינן פרק החובל (ב"ק) דף צ' (ע"ב) שור שהמית ואח"כ הזיק אם הוא מועד דנין אותו דיני ממונות ואח"כ דנין אותו דיני נפשות, קדמו(ה) ודנוהו דיני נפשות אין חוזרין ודנין אותו דיני ממונות, ופריך וכי קדמו(ה) ודנו אותו דיני נפשות ליהדר ולדייני אותו דיני ממונות ע"ש. ומאי פריך הא אמרינן בכריתות דף כ"ד (ע"א) שור הנסקל שהוזמו עדיו כל הקודם וזכה בו זכה בו משום דאפקורי אפקר ליה, וכיון דקדמו(ה) ודנו אותו דיני נפשות הרי נעשה הפקר ואיך אפשר ליהדר ולדייני דיני ממונות כיון דהפקירו קודם. שהעמידו בדין, ע"כ

ונראה בזה משום דבאיסורי הנאה לא מהני הפקרו כלל וכדמוכח בפסחים דף (ה') [ז'] (ע"א) בהא דאמרו ונבטליה בשית, משום דרב גידל דאמר המקדש משש שעות ולמעלה אין חוששין לקידושין, אלמא דאין לבעלים שום כח להפקיר אחר שנאסר בהנאה. וכ"כ רש"י פרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק) דף מ"ה (ע"א) בהא דאמרו שם שור הנסקל משנגמר דינו מכרו אינו מכור הקדישו אינו מוקדש, ופירש רש"י אינו מוקדש דלאו ברשותיה קאי לאקדושיה, וא"כ ה"ה לאפקוריה אינו ברשותו. אלא דאיסורי הנאה אע"ג דלאו ברשותיה קאי אבל בעלים מיהא אית ליה וכמ"ש הריב"ש בס' ת"א דזכיה יש בו באיסורי הנאה מדאמרינן בעבודה זרה (מב, א) מכי אגבה קניא ע"ש, וכ"כ הרשב"א בחידושו פרק לולב הגזול (סוכה לה, א ד"ה ושל ערלה) באתרוג של ערלה חשיב לכם ומשום דאית ליה בעלים אע"ג דאסור בהנאה ע"ש, וא"כ הא דהפקירו קודם שעמד בדין פטור היינו משום דבעינן בעלים מתחלה ועד סוף, והא אית ליה בעלים והפקר שלהם לאו כלום כיון דאיסורי הנאה מיקרי דבר שאינו ברשותו, וכמו גזל ולא נתייאשו הבעלים שניהן אין יכולין להקדישו (קידושין נב, א). והא דשור הנסקל שהוזמו עדיו כל הקודם זכה בהן, היינו דכיון שהוזמו עדיו הרי מעולם לא היה מאיסורי הנאה וכיון דבעלים הפקירו הרי הפקרו ודו"ק